

Assignatura	28746 Tecnologia Musical				
Professor	<i>Jordi Ballester Gibert</i>				
Cicle	Segon	Quadrimestre	Segon	Crèdits 6	Tipus Troncal
Horari	Dimarts i Dijous (11:30 a 13:00)				Grup 1

Contingut:

Aproximació als instruments musicals, a la seva classificació, a les seves característiques i a la seva història.

Objectius:

Conèixer els principals corrents d'estudi relacionats amb la organologia, així com els principals sistemes de classificació dels instruments musicals. Reconèixer els trets bàsics de les diferents famílies d'instruments, i situar-los en el seu context sociocultural i històric.

Temari:

I- L'organologia i la classificació dels instruments musicals:

1. Concepte d'instrument musical.
2. Concepte i abast de l'organologia.
3. Concepte i finalitat de les classificacions d'instruments musicals.
4. Metodologies i sistemes de classificació.
5. Classificacions d'instruments a Occident. La classificació Hornbostel-Sachs.
6. Classificacions d'instruments no occidentals.

II- Els instruments musicals: característiques, entorn sociocultural i desenvolupament històric:

1. Els instruments a l'Edat Mitjana:
 - 1.1. Aeròfons
 - 1.2. Cordòfons
 - 1.3. Idiòfons
 - 1.4. Membranòfons
2. Els instruments al Renaixement:
 - 2.1. Aeròfons
 - 2.2. Cordòfons
 - 2.3. Idiòfons
 - 2.4. Membranòfons
3. Els instruments als segles XVII i XVIII:
 - 3.1. Aeròfons
 - 3.2. Cordòfons
 - 3.3. Idiòfons
 - 3.4. Membranòfons
4. Els instruments als segles XIX i XX:
 - 4.1. Aeròfons
 - 4.2. Cordòfons
 - 4.3. Idiòfons
 - 4.4. Membranòfons
 - 4.5. Electròfons

Bibliografia:

(la bibliografia específica de cada tema serà tramesa al llarg del curs)

A- Classificació dels instruments musicals:

- Nº • HORNOSTEL, E. M. von - SACHS C., "Classification of Musical Instruments" *The Galpin Society Journal* XIV (1961), p. 3-29. (traducció catalana de M. Antònia Juan: *Butlletí de la Societat Catalana de Musicologia* III (1995), p. 97-117; i traducció castellana de la mateixa autora: *Nassarre* XIV/1 (1998), p. 365-387).
- SI • KARTOMI, M. J., *On Concepts and Classifications of Musical Instruments* (Chicago & London: University of Chicago Press, 1990).

B- Els instruments musicals: característiques, entorn sociocultural i desenvolupament històric:

B1- Fonts:

- Nº • AGRICOLA, M., *Musica instrumentalis deudsch* (Wittenberg, 1528-29; 1545)[Hettreck, W. E. (trad. i ed.) *The Musica instrumentalis deudsch of Martin Agricola* (Cambridge: Cambridge University Press, 1994)].
- Nº • BAINES, A. C., "Fifteenth-century Instruments in Tinctoris's De Inventione et Usu Musicae" *The Galpin Society Journal* III (1950), p. 19-26.
- Nº • BONANI, F., *Antique Musical Instruments and Their Players* (New York: Dover, 1964) (reproducció de gravats del 1723).
- Nº • MERSENNE, M., *Harmonie Universelle* (Paris, 1636-37 /R. R. E. Chapman, La Haia: Martinus Nijhoff, 1957 / Facsímil, Paris: Centre National de la Recherche Scientifique, 1975).
- Nº • PAGE, C., "Fourteenth-century Instruments and Tunings: a Treatise by Jean Vaillant? (Berkeley Ms. 744)" *The Galpin Society Journal* XXXIII (1980), p. 17-35.
- Nº • PRAETORIUS, M., *Syntagma Musicum II: De Organographia* (Wolfenbüttel, 1618 / R. D. Z. Crookes; Oxford: Clarendon Press, 1986).
- Nº • ROBERT-TISSOT, M., "Johannes Aegidius de Zamora Ars Musica" *Corpus Scriptorum de Musica* XX (1974).
- SI • VIRDUNG, S., *Musica Getutsch* (Bâle, 1551 /R. Kassel: Barenreiter, 1970).

B2- Obres generals sobre organologia, acústica i instruments musicals:

- SI • BAINES, A. C., *Brass instruments. Their History and Development* (New York: Dover, 1976 / R. 1993).
- SI • BAINES, A. C., *Historia de los instrumentos musicales* (Madrid: Taurus, 1988).
- SI • BAINES, A. C., *The Oxford Companion to Musical Instruments* (Oxford: Oxford University Press, 1995).
- SI • BAINES, A. C., *Woodwind instruments and Their History* (New York: Dover, 1967 / R. 1991).
- SI • BALLESTER, J., *Els instruments musicals a la Corona d'Aragó (1350-1500): Els cordòfons* (Sant Cugat del Vallès: Els Llibres de la Frontera, 2000).
- SI • BENADE, A. H., *Fundamentals of Musical Acoustics* (New York: Dover, 1976 /R. 1990).
- Nº • CALVO-MANZANO, A., *Acústica físico-musical* (Madrid: Real Musical, 1991).
- SI • DONINGTON, R., *La música y sus instrumentos* (Madrid: Alianza, 1982 /R.1986).
- SI • FERNÁNDEZ DE LA GÁNDARA, G. - LORENTE, M., *Acústica musical* (Madrid: ICCMU, 1996).
- SI • MAIDEU, J., *Instruments musicals* (Vic: Eumo, 1995).
- Nº • MUNROW, D., *Instruments of the Middle Ages and Renaissance* (Oxford: Oxford University Press, 1976).
- Nº • PEDRELL, F., *Emporio científico e histórico de organografía musical antigua española* (Barcelona: Imp. Juan Gili, 1901).
- SI • REMNANT, M., *Historia de los instrumentos musicales* (Barcelona: De. Robinbook - MaNonTroppo, 2002)

- №• SACHS, C., The History of Musical Instruments (New York: Norton, 1940) [versió castellana: Historia universal de los instrumentos musicales (Buenos Aires: Centurión, 1947)].
- §1• TRANCHEFORT, F.-R., Los instrumentos musicales en el mundo (Madrid: Alianza, 1985 / R. 1994).

C- Diccionaris:

- §1• The New Grove Dictionary of Music and Musicians (London, 1980) i The New Grove Dictionary of Musical Instruments (London, 1985).
- §1• ANDRÉS, R., Diccionario de instrumentos musicales. De Píndaro a J.S. Bach (Barcelona: Bibliograf, 1995).
- §1• MAERSCH, K. - ROHDE, U. - SEIFFERT, O. - SINGER, U., Atlas de los instrumentos musicales (Madrid: Alianza, 1994).

D- Revistes:

- *Acta Organologica*
- *The Galpin Society Journal*
- *Musique - Images - Instruments*

Altres llibres que es troben a la Biblioteca d'Humanitats i que són susceptibles de ser escollits com a segona lectura del curs per ser recensionats

- §1• AUDSLEY, G. A., The art of organ building (2 vols) (New York: Dover)
- §1• ARTIGUES, A., - MOREY, J., Repertori i construcció dels instruments de la Colla de Xeremiers catalans a Mallorca (Palma: Universitat de les Illes Balears, 1989).
- §1• BACHMANN, W., The origins of bowing (Oxford: Oxford University Press, 1969).
- §1• CARROLL, P., Baroque wind instruments (Aldershot: Ashgate, 1997).
- §1• EHRLICH, C., The piano: A History (Oxford: Oxford University Press, 1995).
- §1• HERBERT, T. - WALLACE J. (ed), The Cambridge companion to Brass instruments (Cambridge: Cambridge University Press).
- §1• INGHAM, R. (ed), The Cambridge companion to the Saxophone (Cambridge: Cambridge University Press).
- №• LAMAÑA, J. M., "Los instrumentos en la música de la época del barroco" Miscellanea Barcinonensia XLIII (1976), p. 59-100; XLVI (1977), p. 7-52; XLVII (1977), p. 7-53; XLVIII (1977), p. 7-52.
- №• LAMAÑA, J. M., "Los instrumentos musicales en la España Medieval", Miscellanea Barcinonensia XXXIII (1972), p. 59-85; XXXV (1973), p. 41-72.
- №• LAMAÑA, J. M., "Los instrumentos musicales en la España Renacentista" Miscellanea Barcinonensia XXXVIII (1974); XXXIX (1974), p. 67-117; XL (1975), p. 7-57.
- §1• LAWSON, C. (ed), The Cambridge companion to the Clarinet (Cambridge: Cambridge University Press).
- §1• MANNING, P., Electronic and computer music (Oxford: Clarendon Press, 1995).
- §1• MAY, E. - et alii, Musics of Many Cultures (Berkeley & Los Angeles: University of California Press, 1983).
- §1• REMNANT, M., English bowed instruments from Anglo-Saxon to Tudor times (Oxford: Oxford University Press, 1986).
- §1• REY, J. J. - NAVARRO, A., Los instrumentos de púa en España. Bandurria, cítola y "laúdes españoles" (Madrid: Alianza, 1993).
- §1• ROWLAND, D. (ed), The Cambridge companion to the Piano (Cambridge: Cambridge University Press).
- §1• SCHAEFFNER, A., Origine des instruments de musique (Paris: Editions EHESS, 1994)
- §1• SOLUM, J., The early flute (Oxford: Oxford University Press, 1995).
- §1• SPARKS, P., The classical mandolin (Oxford: Clarendon Press, 1995).
- §1• SPARKS, P. - TYLER, J., The early mandolin (Oxford: Clarendon Press, 1982).
- §1• STOWELL, R. (ed), The Cambridge companion to the Violin (Cambridge: Cambridge University Press).

- §1 • THISTLETHWITE, N. (ed), The Cambridge companion to the Organ (Cambridge: Cambridge University Press).
- §1 • THOMSON, J. (ed), The Cambridge companion to the recorder (Cambridge: Cambridge University Press, 1995).
- §1 • VV.AA., Los instrumentos musicales en el siglo XVI, Actas del "I encuentro Tomás Luis de Victoria y la música española del siglo XVI" (Avila: Fundación Cultural Santa Teresa - Diputación de Ávila, 1997).
- §1 • WILLIAMS, P., The Organ in Western culture (Cambridge: Cambridge University Press).

Avaluació del curs:

Lectura i ressenya de dos llibres, lectures de textos i exercicis a classe i a casa al llarg del curs (20% de la nota final). Examen final (80% de la nota final).

Tutoria Integrada:

Els alumnes disposaran del temps dedicat a la tutoria per comentar i desenvolupar els exercicis que es proposin a classe al llarg del curs.